

ILTE vyriausioji ekonomistė Jonė Kalendienė

Šią savaitę Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen pristatė naują ES biudžeto planą, kuris sukėlė nemažai diskusijų. Nors planas dar bus svarstomas ir derinamas su šalimis narėmis, matomi keli svarbūs pokyčiai, leidžiantys svarstyti apie besikeičiančią ES politiką ir jos įgyvendinimo praktiką.

Didesnis dėmesys ekonomikos konkurencingumui ir gynybai – neišvengiamas ir lengvai prognozuojamas pokytis. Nors Rytų valstybių išskyrimas, skiriant joms daugiau lėšų, tikėtina, sukels tam tikrų įtampų tarp šalių-narių, didesnis dėmesys gynybai yra būtinas sprendimas. Taip pat ir ekonomikos konkurencingumui, apie kurio problemas diskusijos netyla nuo pat M. Draghi ataskaitos paskelbimo. Skirtumas tik toks, kad didesnis finansavimas gynybos problemas gali išspręsti greičiau. Tuo tarpu ekonomikos konkurencingumas nėra kuriamas vien papildomu finansavimu.

Talentų pritraukimui, inovacijų kūrimui ir investicijoms į aukštos pridėtinės vertės sektorius reikia daugiau nei pinigų – būtinos palankios sistemos: lankstus reguliavimas, glaudus mokslinių tyrimų ir verslo bendradarbiavimas, bei patraukli aplinka aukštos kvalifikacijos specialistams.

Numatyta, kad mokslui bus skiriama daugiau ES lėšų. Vis dėlto, ankstesnė patirtis rodo, kad finansavimas vienas pats neišsprendžia giluminių problemų. Pavyzdžiui, keli tyrimai rodo, kad dalyvavimas programoje „Horizontas“ verslui nesukūrė jokio statistiškai reikšmingo pridėtinės vertės augimo. Tad siekiant realaus ES konkurencingumo proveržio būtina įsivertinti trukdžius – ir finansinius, ir sisteminius, kurie gali pasirodyti esantys gerokai reikšmingesni nei finansavimo nepakankamumas.

Fondų apjungimas suteks finansavimui lankstumo

Sumažėjusios lėšos žemės ūkiui bei šių lėšų prijungimas prie bendro didesnio fondo yra kitas svarbus pokytis pristatytame ES biudžeto plane. Iš ekonominės perspektyvos, didelis žemės ūkio subsidijavimas ES iškraipo rinką ir lėtina pokyčius, dėl ko šio sektoriaus efektyvumas auga lėčiau nei galėtų.

Kelių šalių bandymai auginti visus ekonomikos sektorius vienodu tempu baigėsi didelėmis ekonominėmis problemomis. Todėl turbūt reikia susitaikyti, kad dalinant ribotą biudžetą labiau tradiciniam, žemesnės pridėtinės vertės sektoriams, kurių augimo potencialas yra mažesnis, atiteks mažesnė puodo dalis. Galbūt vieną dieną dauguma sprendimų žemės

ūkyje bus priimami vadovaujantis verslo logika.

Nors žemės ūkio atstovai labai sunerimę dėl fondų apjungimo, iš tiesų tokia iniciatyva yra sveikintina. Bendras fondas suteikia daugiau lankstumo atskiroms šalims narėms paskirstyti lėšas, atsižvelgiant į konkrečios šalies poreikius, jos potencialą. Tai suteikia galimybę išvengti finansavimo dubliavimo, nes finansuojant tas pačias veiklas galima pasiekti kelių skirtingų rezultatų tuo pačiu metu.

Apibendrinant, pristatytas ES biudžeto pasiūlymas Lietuvai iš esmės yra palankus, nes nukreiptas į pačias svarbiausias šalies konkurencingumui sritis (gynyba, inovacijos, energetika). Didesnis finansavimas Lietuvai svarbioms sritims leis greičiau siekti strateginių tikslų – stiprinti gynybinius pajėgumus, užtikrinti energetinį saugumą ir mažinti elektros kainas, skatinti inovacijas, kuriose Lietuva vis dar atsilieka, bei padėti verslui išlikti konkurencingam investuojant į modernias technologijas ir naujus sektorius. Tačiau kaip visada, velnias slypi detalėse. Kai paaiškės biudžeto detalės, bus galima dar kartą įvertinti pasiūlymą, ir pradėti ruoštis, kad Lietuva maksimaliai pasinaudotų visomis naujomis galimybėmis.

Liepos 18 d. 10 val. „Stasys Museum“ vyks šventė, skirta pagerbti Panevėžio abiturientus, šiemet surinkusius aukščiausius valstybinių brandos egzaminų balus. Tai padėka ir pagarba jauniems žmonėms už jų pastangas, atkaklumą ir atsakingą požiūrį į mokslą.

Šiemet 121 Panevėžio abiturientas surinko 193 šimtukus. Šie rezultatai – kryptingo darbo, ryžto siekti žinių ir atkaklaus ėjimo pasirinkto tikslo link įrodymas. Šventės metu visi šimtukininkai bus pasveikinti Panevėžio miesto savivaldybės vardu, jiems įteiktos atminimo dovanos ir paskatinamosios premijos.

Lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą šiemet laikė daugiausia abiturientų – A lygiu jį pasirinko 615, B lygiu – 373 mokiniai. Anglų kalbos egzaminą rinkosi 785, matematikos – 771, o iš gamtos mokslų populiariausias buvo biologijos egzaminas, kurį laikė 385 mokiniai.

Lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą išplėstiniu lygiu išlaikė 96,4 proc. kandidatų (šalyje – 94,3 proc.), o aukščiausiu įvertinimu džiaugiasi 5 miesto abiturientai. Matematikos egzaminą šimtu balų įvertinti 34 kandidatai, o anglų kalbos egzaminas išsiskyrė šimtukų gausa – net 85 abiturientai surinko aukščiausią balą. Ypač sėkmingi buvo ir informatikos bei fizikos egzaminai – informatikos egzaminą šimtu balų įvertinti 14, fizikos – 8 miesto mokiniai.

Pagerbdamas gabiausius jaunuolius, miestas dėkoja už jų pastangas ir atsakomybę siekiant žinių. Šie talentingi jaunuoliai – stipri miesto ateitis.

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos skyrius virto tikra kūrybos, draugystės ir atradimų oaze – net dvi savaites (birželio 30 – liepos 11 d.) čia tęsėsi vasariškas edukacinių veiklų ciklas „Kuo žemei gali padėti TU?“.

Stovyklos veiklose dalyvavo 32 vaikai – pirmąją savaitę 1-2 klasių, o antrąją – 3-4 klasių mokiniai. Dalyviai su vadovėmis kiekvieną dieną gilinosi į svarbias aplinkosaugos temas ir ieškojo atsakymų į klausimą, kaip kiekvienas iš mūsų gali padėti planetai.

„Veiklos buvo paremtos STEAM metodu, tad netrūko nei eksperimentų, nei kūrybiškumo, nei loginio mąstymo užduočių. Programavimas, gaublio kūrimas iš papjė masė masės, Kahoot (žaidimais grįstos mokymosi platformos) viktorinos, EkoLego inžinerija, matematiniai iššūkiai – kiekviena diena buvo kupina smalsumo ir veiksmo,“ – dalinasi viena vadovių edukatorė Laura Linkevičienė.

Paskutinėmis stovyklos dienomis vaikai sakė, kad labiausiai juos džiugino naujos draugystės, darbas komandose ir įvairios veiklos, o vadovės – jų smalsumas, nuoširdumas ir kūrybiškumas.

Europos Komisijai trečiadienį pristatys ES daugiamečio biudžeto 2028-2034 m. pasiūlymą, Lietuvoje išrinkti europarlamentarai skirtingai vertina pasiūlymo apimtį, ambicingumą ir finansavimą konkrečioms sritims.

Europos Komisija (EK) siūlo, kad 2028-2034 m. ES biudžetas sudarytų beveik 2 trln. eurų arba 1,26 proc. nuo bendrųjų ES pajamų. EK taip pat pasiūlė numatyti naujus nuosavus ES biudžeto išteklius, taip pat apjungti kai kurias programas.

Europos Parlamento (EP) biuras Lietuvoje pateikia Lietuvoje išrinktų EP narių vertinimus.

Paulius Saudargas (Europos liaudies partija): akcentai biudžete sudėlioti teisingai

Naujoji daugiametė finansinė perspektyva EK pristatyta kaip paprastesnė, strateginė ir lanksti. 2 trilijonų eurų ilgalaikis biudžetas – 0,11 procentinio punkto didesnis negu ankstesnis – pateiktas kaip modernus ir skirtas išlaidoms, kurios labiausiai rūpi europiečiams. Vis tik išvelgti čia galima ne vien tik pozityvą, įskaitant ir tai, kad EP nariai iki pristatymo negavo jokio oficialaus dokumento, pateiktos viso labo kelios skaidrės, tad ir įvertinti iki galo sunku.

Akcentai ilgalaikiame biudžete sudėlioti teisingai: gynyba, konkurencingumas, inovacijų ir įgūdžių atotrūkio mažinimas. Mario Draghi raporto pamokos išmoktos. Išmoktos ir netikėtų krizių pamokos – biudžete numatytas specialus finansinis lankstumas ištikus įvairioms krizėms ir nelaimėms.

Tačiau nerimą kelia EK vizija link renacionalizacijos ir tarpvyriausybinių susitarimų. Tai nenaudinga EP vaidmeniui priimant biudžeto sprendimus. Be to, gali sukelti konkurenciją tarp valstybių narių, kai didesnės šalys įgyja daugiau įtakos, o mažesnės turi mažiau priemonių bendriems prioritetams formuoti. Tokiu metu, kai vienybė ir tvirta institucinė pusiausvyra yra itin svarbi, Europai būtinas didesnis solidarumas ir didesnis susitelkimas į bendrus prioritetus.

Nepaisant to, pasiūlyme yra elementų, kurie atitinka mažesnių valstybių interesus. Pasienio

valstybėms, besiribojančioms su Rusija ar Baltarusija – išskirtinis dėmesys, bent jau retorikoje. Jei ši vizija būtų tinkamai išpildyta, tai galėtų reikšti didesnes strategines investicijas į pasienio infrastruktūrą, atsparumą ir gynybos pajėgumus. Laukia rimtas derybų procesas, mat ilgalaikiam biudžetui priimti reikalingas EP pritarimas.

Vytenis Andriukaitis (Socialistai ir demokratai): pasiūlymas neatsako į nei vieną klausimą

Lietuvoje mažai diskutuojama apie dabartinius ES iššūkius, kuriuos turime įveikti dėl karo Ukrainoje, dėl savo pozicijų sustiprinimo, ES reikšmės pasaulyje didinimo. Šiame kontekste šis biudžetas neatsako į nei vieną klausimą.

ES biudžetas visą laiką turėjo didelę ydą, kad atsiranda daug naujų politikų, o jo dydis visada iš esmės tas pats. Ir šikart ta dalis, kurią tikslinga būtų skirti į naujas politikas – gynybą, saugumą, ES plėtrą, konkurencingumą – biudžete iš esmės nėra padidėjusi. 1,26% nuo ES šalių BVP yra juokingi skaičiai, ypač žinant, kad reikės atidavinėti ES gaivinimo fondui pasiskolintas lėšas.

Kokios svarbiausios ES užduotys šiuo metu? Pirma, gynyba ir saugumas. Antra – tolygesnis regionų išvystymas ir sanglauda. Trečia – infrastruktūros projektai. Jeigu kalbame apie būtinybę sukurti kompetentingą energetikos rinką, turime sutarti, kad pirmiausia skubiai reikia investuoti į jungtis, jų saugą, generacijų pajėgumus. Kitas klausimas apie žalinimo politiką – kiek reikia investicijų, kad investicijos į švarias technologijas taptų tolygesnės. Tas pats ir dėl paramos žemės ūkiui. Pereinamiesiems regionams reikia žymiai daugiau lėšų, o dabar kyla klausimas, kiek ES biudžetas gali būti pagalve šioms problemoms.

Kyla klausimų ir dėl paramos Ukrainai. Skirtingos idėjų kalvės pateikia skaičiavimus, kad kasmet investicijų į Ukrainos infrastruktūros atstatymą ir jos integracijos į ES paramai reikėtų nuo 30 iki 60 mlrd. eurų. Mūsų pažadas yra Ukrainos integracija į ES iki 2029 m. Tai klausimas, kaip tai vyks su biudžete pasiūlytomis lėšomis?

Pasiūlymas dėl nacionalinių vokų, į juos įtraukiant daug apibrėžtų sričių, yra diskutuotinas teisine ir ES sutarčių prasme. Tai laidoja bendruomenės metodą, o vyriausybinių metodą padaro stipriu. Taip padovanojame ideologiniams oponentams didžiausią dovaną.

Aurelijus Veryga (Europos konservatoriai ir reformuotojai): išpūdis tikrai slogus

Pirmas išpūdis apie kitą daugiametę finansinę programą yra tikrai slogus. Pirmiausia todėl, kad išsipildė blogiausi spėjimai dėl lėšų apjungimo į kelias dideles „kišenes“, į vieną jų

įtraukiant ir bendrosios žemės ūkio politikos pinigus. Ir kalbama ne tik apie tai, kad nebuvo įgyvendinti anksčiau duoti pažadai suvienodinti tiesiogines išmokas ES valstybėms. Pristatytame ilgalaikiame biudžete numatyta, kad svarbi ES ūkininkavimo subsidijų programa – Bendroji žemės ūkio politika – pagal realias 2025 m. kainas sumažės beveik 30 proc. Numatomas politikos biudžetas sieks 300 mlrd. eurų, palyginti su 387 mlrd. eurų dabartinėje perspektyvoje.

Biudžeto mažinimas nėra vienintelis esminis pokytis. Žemės ūkio politika nebebus atskiras fondas – jis bus sujungtas į vieną didelį fondą kartu su sanglaudos ir kaimo plėtros išlaidomis, kuris bus valdomas nacionaliniu lygmeniu. Sunku rasti atsakymą, kodėl kalbama apie lėšų mažinimą žemės ūkiui, kai tuo pačiu metu kyla įvairūs reikalavimai, susiję su aplinkosauga.

Tačiau pinigų švariosioms technologijoms ir dekarbonizacijai, panašu, kad nepritrūks. EK planuoja šios srities išlaidas padidinti kelis kartus. EK teigiamai įvertino savo žingsnį supaprastinti žaliąjį finansavimą, ženkliai padidindama 2 trilijonų eurų biudžetą. Apie 35 proc. 2028-2034 m. biudžeto bus skirta klimato ir biologinės įvairovės projektams. Sutinku, kad investicijos į šią sritį yra labai svarbios, jei jos leidžia pasiekti energetinę nepriklausomybę ir taip padidinti saugumą. Tačiau ir kitos sritys, pavyzdžiui, žemės ūkis – ne mažiau susijusios su saugumu nei energetika. Jei pinigai ir toliau bus leidžiami ideologiškai angažuotiems ir ekonomiškai netvariems projektams, ES gali likti prie suskilusios geldos.

Tuo pat metu taip skambiai prioritetais pristatomų saugumo ir gynybos sričių finansavimas lieka neaiškus. Kaip teigė EK pirmininkė Ursula von der Leyen, EK siūlo skirti 131 mlrd. eurų investicijoms į gynybą ir kosmosą – tai penkis kartus daugiau nei dabartinės išlaidos.

Neabejotina, kad daug diskusijų sukels ir ypatingas įstatymo viršenybės akcentavimas, kuris jau buvo naudojamas kuriant politinį spaudimą tam tikroms ES valstybėms. Tai gali sukelti papildomą įtampą jau ir taip sudėtinguose santykiuose su kai kuriomis šalimis. Toks lėšų apjungimas į didesnes „kišenes“ gali tapti puikiu pretekstu visą atsakomybę už investicijas į svarbias sritis perkelti valstybėms, tuo pat metu keliant riziką, kad ES praras strateginį matymą. Tai gali pabloginti konkurencingumą. Todėl pritariu kai kuriems EP kolegoms, kad EP vaidmuo turės būti itin aktyvus peržiūrint EK pateiktus biudžeto siūlymus.

Petras Auštrevičius („Atnaujinkime Europą“): teigiamas dalykas, kad Komisija nebeignoruoja tikrovės

EK pateikė rekordinio dydžio ilgalaikio 2028-2034 m. ES biudžeto projektą, kuris, galima

sakyti, laužo iki šiol buvusią tradiciją, yra orientuotas į naujus prioritetus. Biudžetas yra 600 mlrd. eurų didesnis nei šiuo metu esamas. Tai, žinoma, dar tik pirminis siūlymas, projektas, tikėtina, dar smarkiai kis, bet teigiamas dalykas yra tai, kad EK nebeignoruoja tikrovės, o supranta, kad investicijos į Europos konkurencingumą ir gynybą yra kertinės, siekiant ne tik sėkmės ekonomikoje, bet ir saugumo visiems europiečiams šiuo ypač sudėtingu geopolitinių įtampų laikotarpiu.

Taip, socialistai tikriausiai aršiai kritikuos šį biudžetą, kuris, be tradicinės paramos žemės ūkiui ir regionų plėtrai, netgi 451 mlrd. eurų numato naujam ES konkurencingumo fondui, t.y. investicijoms į gynybą, skaitmenines ir biotechnologijas technologijas bei kitus šių dienų poreikius. Bet esu tikras, kad čia turėtume investuoti dar daugiau. Ar ilgalaikio biudžeto projekte užteks 100 mlrd. eurų, skirtų paremti Ukrainos atstatymą? Manau, ne, tos paramos reikės dar solidesnės.

Džiaugiuosi naujojo biudžeto kryptimi, kuri skirta kurti stipresnę ir ambicingesnę Europą, bet turiu pagrindo manyti, kad šis biudžetas dar bus smarkiai koreguojamas, atsižvelgiant į ES didžiųjų valstybių interesus ir spaudimą iš išorės. Kova tarp atskirų ES valstybių lobistų ir kitų suinteresuotų grupių dėl ES biudžeto tikrai prasideda. Pirmininkaujant Lietuvai, 2027 metais, mums teks labai svarbus vaidmuo sprendžiant šio biudžeto galutinį patvirtinimą.

Virginijus Sinkevičius (Žalieji): pozityviai vertinu stipresnės atskaitomybės siekį

Daugiamečio biudžeto pasiūlymas yra vienas svarbiausių dokumentų, kuris nulems, kaip bus paskirstomos ES lėšos iki 2034 metų, kokias sritis remsime, kokius tikslus kelsime ir kaip bus užtikrinamas finansinis solidarumas tarp ES valstybių.

Lietuvai šis biudžetas yra itin reikšmingas. EK siūlymu numatomas didesnis dėmesys valstybėms, esančioms prie išorinių ES sienų. Tai svarbus žingsnis mūsų regiono saugumo ir atsparumo stiprinimo link, ypač vertinant geopolitinę situaciją ir ilgalaikius iššūkius, su kuriais susiduriame. Tokie sprendimai rodo, kad ES mato skirtingų regionų specifiką ir yra pasirengusi į ją reaguoti.

Taip pat pozityviai vertinu stipresnės atskaitomybės siekį. Finansavimas turi būti siejamas su rezultatais, o skaidrumas – su atsakomybe. Tikiu, kad tai paskatins tvaresnes reformas, efektyvesnį planavimą ir aiškesnį lėšų poveikį visuomenei. Būtina siekti, kad europiniai pinigai prisidėtų ne tik prie trumpalaikių projektų, bet ir prie ilgalaikės pažangos.

Tuo pačiu labai svarbu, kad ES valstybės turėtų daugiau laisvės spręsti, kokioms sritims jos nori skirti finansavimą. Kiekviena šalis turi savo nacionalinius prioritetus, todėl lankstesnė

sistema padėtų priimti tikslingesnius sprendimus. Lietuvai tai suteikia galimybę kryptingai investuoti į sritis, kurios šiandien yra svarbiausios – ar tai būtų gynyba, ar infrastruktūra, ar atsparumo stiprinimas.

Tai galimybė ne tik paskirstyti lėšas, bet ir sustiprinti pasitikėjimą, kad Europos sprendimai gali būti ir vieningi, ir lankstūs tuo pačiu metu. Turime šį dokumentą vertinti ne kaip formalų planą, o kaip atsakomybę priimti išmintingus, ateities vertus sprendimus.

Rasa Juknevičienė (Europos liaudies partija): Komisija atsižvelgė į naujus geopolitinius prioritetus

Pristatydama daugiametį biudžetą EK atsižvelgė į naujus geopolitinius prioritetus – gynybą ir konkurencingumą. Šioms sritims finansavimas turi būti gerokai padidintas. Norint tai pasiekti, neišvengiamas nuosaikūs, subalansuotas bendro biudžeto padidėjimas. Nereikia pamiršti ir to, kad ES ilgalaikis biudžetas nėra pinigų automatas nacionalinėms vyriausybėms.

Galime pasidžiaugti, kad Europos liaudies frakcijos iniciatyva EK sukūrė 800 mlrd. eurų vertės programą „ReArm Europe“, skirtą mūsų gynybiniam pajėgumams stiprinti ir Ukrainai remti.

Suteikiant daugiau lankstumo ir biudžetinio nuspėjamumo mūsų įmonėms, skatinant privačias investicijas gynybos sektoriuje, kuriant bendrą gynybos rinką įgyvendinamas ir kitas biudžeto prioritetas – konkurencingumo skatinimas. Konkurencingumo fondas turi būti vienas iš svarbiausių prioritetų kitame ilgalaikiame ES biudžete.

Naujiems geopolitiniams prioritetams reikia daugiau savų išteklių, kad būtų padengtos tiek skolos grąžinimas, tiek didėjantys ES išlaidų poreikiai. Tačiau šie ištekliai neturėtų lemti papildomų mokesčių, kurie apkrautų ES piliečius arba trukdytų ES įmonių konkurencingumui.

Dainius Žalimas („Atnaujinkime Europą“): parama Ukrainai - gerokai per maža

EK pristatytas 2028-2034 m. ES biudžeto pasiūlymas – nebloga pradžia, bet iki kelio pabaigos dar toli. Numatyta ilgalaikė 100 mlrd. eurų parama Ukrainai – svarbus žingsnis, rodantis ES ryžtą užtikrinti Ukrainos strateginę narystės ES kryptį. Visgi akivaizdu, kad, mažėjant JAV įsitraukimui į Europos saugumą, ši suma yra gerokai per maža ateinančiai septynerių metų perspektyvai. Panaši situacija ir gynybos bei kosmoso technologijų srityje: nors numatomos investicijos čia turėtų išaugti bent penkis kartus, to gali nepakakti. Turime

ryžtingiau finansuoti gynybos pramonės plėtrą, karinio mobilumo infrastruktūrą bei išorinių sienų, ypač su Baltarusija ir Rusija, apsaugą. Tam būtina aktyviau ieškoti papildomų sprendimų, tokių kaip bendro ES gynybos skolinimosi modeliai.

Biudžeto pasiūlyme pavyko įtvirtinti liberalų „Atnaujinkime Europą“ frakcijos siūlytą nuostatą, kad ES parama būtų tvirtai susieta su teisės viršenybės ir žmogaus teisių principų laikymusi. ES pinigai neturi maitinti autokratinį režimą. Tuo pačiu, numatyta kurti lankstesnes finansavimo galimybes tiems, kurie kovoja už demokratiją visame pasaulyje – pilietinei visuomenei, nepriklausomai žiniasklaidai ir akademiniai bendruomenei represiniuose režimuose.

Vienas svarbiausių naujojo ES biudžeto postūmių – 410 mlrd. eurų Europos konkurencingumo fondas. Praėjus metams po Mario Draghi ataskaitos, EK pagaliau pateikė savo atsaką į didėjančią Europos konkurencingumo iššūkį. Šis fondas – tai galimybė paskatinti tiek viešas, tiek privačias investicijas į mokslinius tyrimus, inovacijas, skaitmenines technologijas ir strategines pramonės šakas, kurios leis Europai neatsilikti nuo JAV ir Kinijos. Vis dėlto ypatingą dėmesį reikės skirti fondo struktūrai, kad visi mums aktualūs prioritetai būtų tinkamai finansuojami.

Galiausiai liberalų frakcijos tikslas – ES biudžetas turi būti suprantamas ir prieinamas visiems jos piliečiams. Šiandien per daug verslų, mokslininkų ar nevyriausybinų organizacijų susiduria su per didele administracine našta. Biurokratija negali būti kliūtis norint pasinaudoti ES investicijomis. Būtina dar labiau supaprastinti taisykles, pereiti prie vieningų skaitmeninių sistemų, sumažinti perteklines patikras bei diegti proporcingumo principą. Tik taip užtikrinsime, kad biudžetas būtų efektyvus, skaidrus ir realiai veikiantis.

Antradienį Valmieroje (Latvija) Panevėžio sporto centro ugdytiniai Smiltė Paukštytė ir Benas Malinauskas Lietuvos rinktinės sudėtyje varžėsi Baltijos šalių jaunių komandiniam lengvosios atletikos čempionate.

Geriausiai varžybose sekėsi trenerės Aldonos Dobregienės ugdytinei Smiltei Paukštytei. Sportininkė varžėsi keturioje rungtyse ir net dviejose jų laimėjo bronzos medalius. Smiltė

200 m distanciją įveikė per 25,52 sek. ir užėmė trečiąją vietą. Šis rezultatas – asmeninis sportininkės pasiekimas. Lengvaatletė dalyvavo ir 4×100 m estafetės rungtyje, kur su dar trimis sportininkėmis minėtą distanciją įveikusios per 47,86 sek. užėmė trečiąją vietą. 100 m barjerinio bėgimo rungtyje lengvaatletė finišavo penkta (14,75 sek.), o šuolio į tolį rungtyje nušokusi 5 m 7 cm užėmė šestą vietą.

Trenerio Remigijaus Jakubausko ugdytinis Benas Malinauskas 4×400 m mišrioje estafetėje distanciją įveikė per 3 min. 37 sek. ir iškovojo trečiąją vietą. Lengvaatletis varžėsi ir 400 m distancijos rungtyje, čia jis finišo liniją kirtė ketvirtas (50,73 sek.).

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Didžiojoje skaitykloje pristatoma Panevėžio miesto dailės galerijos organizuojamo tarptautinio keramikos simpoziumo leidinių paroda.

Jau daugiau nei tris dešimtmečius vykstantis simpoziumas – reikšmingas kultūrinis įvykis Lietuvos keramikos lauke. Turintis galias tradicijas ir dar praėjusio amžiaus 8 dešimtmetį siekiančias ištakas renginys tapo žinomas pasaulyje, o keramikams – prestižo reikalu. 24 simpoziumuose jau dalyvavo 186 menininkai iš 37 pasaulio šalių, Panevėžyje saugomai kolekcijai palikta beveik 700 akmens masės kūrinių ir kompozicijų.

Šią liepą-rugpjūtį vyks jau 25-asis – jubiliejinis renginys, dalyvaus autoriai iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Ukrainos, Danijos ir Portugalijos. Pastaroji simpoziumo žemėlapi papildys 38-ąją šalimi.

Greta keramikos dirbtuvių visus 36-erius metus tęsėsi leidybos procesas. Dailės galerija yra išleidusi daug leidinių, pristatančių keramikos meno plėtrą. Tai lankstinukai, parodų katalogai ir kt.

Sukaupta išskirtinė ir gausi keramikos leidinių biblioteka, jai eksponatus dovanojo renginio dalyviai, pasaulio ir Lietuvos keramikai, teoretikai ir šiai dailės šakai prijaučiantys žmonės.

Bibliotekoje praskleidžiama leidybos pusė – nuo pačių paprasčiausių skrajučių iki didelės apimties katalogų, kuriuose susipina svarbi istorinė informacija, laikmečio spaudos galimybės, tobulėjimas ir sukaupotos žinios.

Paroda veiks iki rugpjūčio 9 d.

*****

Projektą „25-asis Panevėžio tarptautinis keramikos simpoziumas“ finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Panevėžio miesto savivaldybė.

Partneriai: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Lietuvos dailininkų sąjungos galerija, Kauno kolegija, Pelėdų kalno galerija, Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija

Minint Lietuvių vienybės dieną, Lietuvos šaulių sąjungos Liuksemburgo šaulių būrys pristato išskirtinę dovaną Lietuvai – audioknygą „Kaip laimėti partizaninį karą?“. Tai – profesionaliai įgarsinta knyga, kurią nemokamai galima klausyti Lietuvos audiosensorinės bibliotekos platformoje ELVIS.

„Viešojoje erdvėje galima rasti nemažai literatūros partizaninio pasipriešinimo tema, tačiau greitas gyvenimo tempas dažnai neleidžia praleisti tiek laiko prie knygų, kiek norėtusi. Pastebėjome, kad garsiniu formatu šios srities leidinių trūksta, todėl kilo idėja įgarsinti šiandien aktualią mokslinę studiją, kad visi ją galėtų klausyti nemokamai. Vadovavomės Vlado Putvinskio-Pūtvio įsakymu šauliams „Švieskis ir šviesk“, susitelkėme ir sėkmingai įgyvendinome šią patriotinę iniciatyvą“, – sako Liuksemburgo būrio šaulys, projekto iniciatorius Dainius Butrimavičius.

Audioknyga, kurioje pristatoma nekonvencinių karų analizė su išvadamis Lietuvai, skirta kiekvienam norinčiam geriau suprasti šiuolaikinių partizaninių konfliktų specifiką ir jų

reikšmę nacionaliniam saugumui. Ji lengvai prieinama mobiliuosiuose įrenginiuose.

Knygos „Kaip laimėti partizaninį karą?“. autoriai – Artur Plokšto, Andrejus Demeško ir Irmantas Grušauskas, leidinį išleido Gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, o jo garsinimą įgyvendino Liuksemburgo šaulių būrys, bendradarbiaudamas su Lietuvos audiosensorine biblioteka. Audioknyga įrašyta profesionalaus diktoriaus, atitinka autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo reikalavimus.

Pasak knygos autorių, „vertinant šiandieninę Lietuvos geopolitinę situaciją, partizaninis karas gali tapti lemiamu veiksniu išsaugant nepriklausomybę – užkertant kelią okupantų valdžios legitimizavimui ir ruošiant dirvą sąjungininkų pajėgoms“.

„Tikiu, kad ši audioknyga padės žmonėms geriau suprasti, jog ginti valstybę – visų mūsų, jos piliečių, reikalas. Istorija tai įrodė, ir ši žinia turi pasiekti kuo daugiau mūsų piliečių“, – sako Liuksemburgo šaulys D. Butrimavičius.

Anot jo, tai tik pirma kregždė. Liuksemburgo šauliai svarsto įgarsinti ir daugiau knygų patriotine, istorine, pilietinio ugdymo tematika.

„Lietuvos šaulių sąjungos padaliniai užsienio valstybėse plečiasi ir stiprėja: šauliai jau veikia Belgijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Liuksemburge, Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje, Danijoje, Norvegijoje, Suomijoje ir Estijoje, JAV. Liuksemburgo šaulių iniciatyva dovanoti Lietuvai audioknygas yra labai konkreti ir apčiuopiama parama mūsų valstybei, ypač dabar, kai visuomenės susitelkimas ir pasiruošimas visuotinei valstybės gynybai toks aktualus“, – įsitikinęs Lietuvos šaulių sąjungos vado patarėjas diasporai Laurynas Gerikas.

Audioknyga „*Kaip laimėti partizaninį karą?*“ pasiekama per Lietuvos audiosensorinės bibliotekos ELVIS platformą <https://elvislab.lt/leidiniai/17613>

Liepos 17 d. prasideda 25-asis Panevėžio tarptautinis keramikos simpoziumas. Jo metu, beveik visą mėnesį, vyks profesionalių menininkų kūrybinės dirbtuvės ir renginiai visuomenei: parodos, keramikų individualių technikų demonstracijos, ekskursija keramikos studijoje, simpoziumo dalyvių kūrybos pristatymai ir performansas.

Šiūmečiame simpoziume dalyvaus Lietuvos ir užsienio menininkai: Mette Maya Gregersen (Danija), Aivaras Baranovskis, Elina Titane (Latvija), Malwina Kowalewska (Lenkija), Elena Laurinavičiūtė, Eglė Einikytė-Narkevičienė (Lietuva), Manuelis Seita (Portugalija), Natalija Antypina (Ukraina).

25-ojo Panevėžio tarptautinio keramikos simpoziumo renginių programa:

LIEPA

17 d. (ketvirtadienis)

17.30 val. 25-ojo Panevėžio tarptautinio keramikos simpoziumo atidarymo ceremonija

17.45 val. Parodos „Minkant šamotą: pasaulio ir Lietuvos keramika dešimtajame dešimtmetyje“ (kuratorius dr. Rokas Dovydenas) atidarymas Dailės galerijoje (Respublikos g. 3)

23 d. (trečiadienis)

17.00–19.00 val. Simpoziumo dalyvių individualių technikų demonstracijos, menininkų kūrybos pristatymas (Respublikos g. 3)

24 d. (ketvirtadienis)

17.30 val. Ekskursija visuomenei menininkų dirbtuvėse (UAB „Midenė“, Guobų g. 1, Dembava. Reikalinga registracija el. p. renginiai@arspanevezys.lt)

29 d. (antradienis)

17.00–19.00 val. Dalyvių individualių technikų demonstracijos, menininkų kūrybos pristatymas (Respublikos g. 3)

30 d. (trečiadienis)

17.00 val. Raku degimo technikos demonstracija Dailės galerijos kiemelyje (Respublikos g. 3)

RUGPJŪTIS**8 d. (penktadienis)**

18.00 val. 25-ojo Panevėžio tarptautinio keramikos simpoziumo uždarymo ir parodos atidarymo ceremonija (Respublikos g. 3)

18.30 val. Menininko Beno Šarkos performansas

RENGINIAI NEMOKAMI.

Organizatorė – Panevėžio miesto dailės galerija

Projektą finansuoja: Lietuvos kultūros taryba, Panevėžio miesto savivaldybė

Rėmėjai: „Kalnapilis“, „Midenė“

Partneriai: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Dailininkų sąjungos galerija, Kauno kolegija ir „Pelėdų kalno“ galerija, Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija

Renginio draugai: viešbutis „Romantic“, restoranėlis „Bisas“

Lietuvos dailininkų sąjungos Panevėžio skyriaus galerijoje „Galerija XX“ atidaryta XXIII-iojo tarptautinio tapytojų plenero „Panevėžys 2025. Skirta Kazimierui Naruševičiui atminti“ darbų paroda.

„Lietuvos dailininkų sąjungos Panevėžio skyriaus organizuojami plenerai yra graži miesto kultūrinės tradicijos dalis. Jie ne tik dovanoja naujus kūrybinius susitikimus, bet ir įprasmina Kazimiero Naruševičiaus atminimą, primena mums jo meilę menui ir miestui. Dėkoju visiems menininkams už Panevėžiui padovanotas naujas spalvas ir emocijas. Tegul jūsų kūryba ir toliau įkvepia bendrystei, augina mūsų miesto kultūrinę tapatybę ir kuria Panevėžį tokį, kokį jį mylime, – atvirą, gyvą ir kūrybingą“, – sakė Panevėžio miesto merė Loreta Masiliūnienė.

Šiomet beveik dvi savaites kūrybinio įkvėpimo Panevėžyje sėmėsi dešimt Lietuvos ir užsienio menininkų: Artūras Braziūnas (Lietuva), Gabrielė Shaffartzik (Vokietija), Elga Grinvalde (Latvija), Cecilija Chiavistelli (Italija), Jana Wilsky (Vokietija), Maka Gotsiridze (Sakartvelas), Luka Beselija (Sakartvelas), Fausta Diržytė (Lietuva), Tomas Rudokas (Lietuva) ir Virginijus Tamošiūnas (Lietuva).

Šis pleneras – svarbi tarptautinė meninė iniciatyva, jau tapusi neatsiejama Panevėžio kultūrinio gyvenimo dalimi. Atvirose kūrybinėse dirbtuvėse „Galerijoje XX“ ir „Pragiedrulių“ kūrybiškumo centre sukurti darbai perteikia miestą, jo žmones, kasdienybę ir simboliškai tęsia žymaus tapytojo Kazimiero Naruševičiaus puoselėtas vertybes.

Pirmasis tapytojų pleneras, kuriame dalyvavo tik Panevėžio dailininkai, surengtas 1998 m. Paįstryje. 2002 m. nuspręsta šią tradiciją atgaivinti ir dedikuoti ją miesto garbės piliečiui, tapytojui, pedagogui, pirmam profesionaliam Lietuvos dailininkų sąjungos nariui Kazimierui Naruševičiui. Nuo to laiko tarptautiniai plenerai rengiami kasmet.

Plenero paroda „Galerijoje XX“ veiks iki liepos 31 d., vėliau darbai bus eksponuojami kitose Panevėžio miesto ir rajono parodinėse erdvėse, kviesdami meno mėgėjus atrasti kūrybos įvairovę ir naujai pažvelgti į Panevėžį.

UAB ILTE suteikė 14 378 002,82 Eur paskolą ir 7 186 250 Eur dotaciją AB „Panevėžio energijai“ naujo iki 5 MW elektros galios biokuro kogeneraciniam blokui (elektrinės) Panevėžyje įrengti. Planuojama viso projekto vertė - 29 773 mln. Eur be PVM, atsiperkamumo laikas - 8 metai.

„Pirmiausia, projekto įgyvendinimas leis sumažinti šilumos kainą visiems Bendrovės vartotojams daugiau nei 0,036 ct/kWh. Antra, geopolitiniu požiūriu projektas yra naudingas visai Lietuvai, nes didinamas elektros energijos gamybos patikimumas, didinama vietinė elektros energijos generacija. Žinoma, nemažiau svarbus ir aplinkosauginis aspektas – mažės šilumos efektą sukeliančių dujų kiekis elektros ir šilumos gamybai, didės elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių“, – sako Bendrovės generalinis direktorius Tomas Jukna.

Projekto metu numatoma įrengti biokuro kogeneracinę elektrinę, kurios šilumos galia sieks apie iki 20 MW, o elektros galia iki 5 MW. Per metus ši elektrinė galėtų pagaminti apie 143,3 GWh šilumos energijos ir 37,7 GWh elektros energijos. Pagaminta šilumos energija bus tiekama į Panevėžio miesto ir rajono centralizuoto šilumos tiekimo tinklą, o elektros energija parduodama už rinkos kainą. Tiesioginės šilumos efektą sukeliančių dujų emisijos mažėtų 10,1 tūkst. t CO² per metus, netiesioginės – 3,6 tūkst. t CO² per metus.

Šiuo metu Bendrovė yra paskelbusi viešojo pirkimo konkursą statybos darbams atlikti. Planuojama, kad naujasis biokuro kogeneracinės elektrinės blokas veiklą vykdyti pradės

2028 m.

